

EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOKO ELIKADURA KATEAREN FUNTZIONAMENDUA HOBETZEKO KONTROL-PLANA (12/2013 LEGEA)

1. SARRERA

2013ko abuztuaren 3an, Elikadura katearen funtzionamendua hobetzeko neurriei buruzko abuztuaren 2ko 12/2013 Legea argitaratu zen. Lege hori abenduaren 14ko 16/2021 Legeak aldatu zuen, eta balio-kateko operadoreen arteko merkataritza-eragiketen lege-esparrua ezartzen du, bidezko lehiaren esparruan.

Lege honen xedea elikadura katearen funtzionamendua hobetzeko neurriak ezartzea da. Estatuan ezarrita dauden eta elikadura katean esku hartzen duten operadoreen artean sortzen diren merkataritza-harremanei aplikatuko zaie legea, ekoizpenetik hasi eta nekazaritzako edo elikagaigintzako produktuen banaketara arte.

Euskadin ere beharrezkoa den esparru bat da, nekazaritzako elikagaien euskal sektorearen kontsiderazio estrategikoa eta bere egitura-ahultasuna kontuan hartuta, bereziki katearen lehen kate-mailetan, non nekazaritza-sektorearen dibertsitatea eta heterogeneotasuna, haren atomizazioa eta kontzentrazio eskasa eta merkataritza-egitura zurruneekin duen harremana direla eta, ez baitira erabat bermatzen agente guztien arteko beharrezko orekak.

Testuinguru orokor gero eta globalizatuago batean, orain dela gutxi hasitako joera bat indartzen ari da: ekoizpen-kostuak etengabe igotzen ari dira, batez ere nekazaritzako sarguneetan – batez ere animalien elikaduran eta energian –. Horren ondorioz, lehen sektorea egoera bereziki ahulean dago, eta koiunturekiko eta egokitzapenekiko mendekotasun handiagoa du kateko beste sektore eta operadore batzuek baino.

Lege horren bidez, elikadura katea pixkanaka berronkatu nahi da, eta, haren hitzaurrean adierazten denez, botere publikoak behartu nahi dira lehen sektorearen zati handi batek dituen zailtasunak arintzeko neurri gehigarriak sartzera, eta, ahal den neurrian, gizarte-, ingurumen-, lehiakortasun- eta iraunkortasun-kostuen bidezko banaketa ziurtatzera, betiere kostu horien eta, oro har, elikadura katearen gardentasuna bermatuz.

Eta, hain zuzen ere, abenduaren 14ko 16/2021 Legeak, elikadura katearen funtzionamendua hobetzeko neurriei buruzko abuztuaren 2ko 12/2013 Legea aldatzen duenak, funtsezko elementuak ditu merkataritza-harreman bidezkoagoak, orekatuagoak eta gardenagoak lortzeko.

Abuztuaren 2ko 12/2013 Legeak xedatzen duenez, autonomia-erkidegoek legean aurreikusitakoa zehatzeko ahala baliatzeko eskumena izango dute alderdi kontratugileek egoitza sozial nagusiak Euskal Autonomia Erkidegoan dituztenean eta elikagai-kontratuak Euskal Autonomia Erkidegoaren lurralde-eremuari eragiten dionean, kontratuaren xede den elikagai edo elikagai gehienenezkoaren trazabilitatea dela-eta.

Gainera, abuztuaren 2ko 12/2013 Legea betetzen dela kontrolatzeko jarduerak gauzatzean,

KONTROL OFIZIALEKO PLANA ELIKADURA KATEAREN FUNTZIONAMENDUA HOBETZEKO (12/2013 LEGEA)

autonomia-erkidego bakoitzeko agintaritza betearazleak, Euskal Autonomia Erkidegoaren kasuan, elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzak, Kontrol Orokorreko Plan bat onartuko du, urtero eguneratuko dena urteko planak onartuz.

2. AGINTARITZA BETEARAZLEA

Euskal Autonomia Erkidegoko Agintaritza Betearazlea, elikadura katearen funtzionamendua hobetzeko abuztuaren 2ko 12/2013 Legea betetzen dela kontrolatzeaz arduratzen dena, elikagaien kalitatearen arloko zuzendaritza eskuduna da, haren titularra zuzendaritza-organoa izanik.

Euskal Autonomia Erkidegoko Agintaritza Betearazleak eginkizun hauek ditu:

1. Abuztuaren 2ko 12/2013 Legea behar bezala aplikatzea eta betearaztea sustatzeko gomendioak ematea.
2. Nekazaritza- eta elikagaigintza-hornikuntzako katean merkataritza-jardunbide desleialak saihesteko neurriak hartzea.
3. Elikadura katearen erakunde operadoreek abuztuaren 2ko 12/2013 Legean ezarritako betebeharrak betetzen dituztela egiaztatzea, eta laginak hartzeko prozedura bat egin ahal izatea, egoki irizten dioten kasuetan.
4. Abuztuaren 2ko 12/2013 Legean xedatutakoa betetzeko beharrezkoak diren ikuskapen- eta kontrol-neurriak hartzea.
5. Abuztuaren 2ko 12/2013 Legea ez betetzeagatik aurkezten diren salaketak jasotzea, eta horiei buruzko beharrezko ikerketak eta egiaztapenak egitea.
6. Abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen aginduren bat urratu izanaren zantzu argiak hautemanez gero, ebazpenaren eraginkortasuna bermatzeko beharrezkotzat jotzen dituen behin-behineko neurriak erabakitzea eta betearaztea. Behin-behineko neurriei buruzko erabakiak ez du esan nahi gaiaren mamia aurrez epaitu behar denik.
7. Ikuskapen-jarduera amaitu ondoren, eta egindako kontrol-txostenen emaitzak kontuan hartuta, arduradunari eskatu ahal izango dio, adierazten zaion epean, araudia betetzeko neurriak har ditzan.
8. Ikuskapen-jarduera amaitu ondoren, eta egindako kontrol-txostenen emaitzak kontuan hartuta, egindako egiaztapenen ondorioz arau-hauste administratiborik egin ez bada, baina zuzendu beharreko ez-betetzeak edo irregulartasunak gertatu badira, arduradunari ohartarazi ahal izango dio zuzendu ditzan.

KONTROL OFIZIALEKO PLANA ELIKADURA KATEAREN FUNTZIONAMENDUA HOBETZEKO (12/2013 LEGEA)

9. Abuztuaren 2ko 12/2013 Legea hausten den kasuetan, dagozkion administrazio-jarduketak egitea.
10. Dagokion zehapen-prozedura ofizioz abiaraztea, zuzendaritza-organoaren ebazpenaren bidez, bai bere ekimenez, kontrol- eta ikuskapen-jarduketan emaitzen ondorioz, bai salaketaren ondorioz, eta, hala dagokionean, abuztuaren 2ko 12/2013 Legea ez betetzearen ondorioz, hasiera-erabakiaren bidez, Euskal Administrazio Publikoen zehatzeko ahalmenari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legean xedatutakoarekin bat etorriz.
11. Ikuskapen- eta kontrol-lanen ondorioz, edo aurkeztutako salaketen ondorioz, eta Abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen 26. artikulua arabera, zehatzeko ahala Estatuko Administrazio Orokorrari dagokio, eta dagokion informazioa Elikagaien Informazio eta Kontrolerako Agentziari helaraztea.
12. Elikagaien kontratazioari eta merkataritza-jardunbide desleialei buruzko lanak, azterlanak eta txostenak egitea, bai eta horien zabalkundea egitea ere.
13. Urteko txosten bat egitea, abuztuaren 2ko 12/2013 Legea betetzeko egindako jarduerak jasoko dituen, bai eta jasotako salaketen kopurua eta aurreko urtean hasitako edo amaitutako ikerketen kopurua ere. Amaitutako ikerketa bakoitzari dagokionez, txostenak objektuaren deskribapen laburra, ikerketaren emaitza eta, hala dagokionean, erabakia jasoko ditu aipatutako legean ezarritako konfidentzialtasun-baldintzak betez.
14. Euskadiko Elikadura Katearen Behatokiarekin lankidetzan aritzea, produktuei, merkatuei eta sektoreei buruz beharrezkoak diren lanak, azterlanak eta txostenak egiteko.
15. Lankidetzan-harremanak ezartzea Estatuko Administrazio Orokorreko eta beste autonomia-erkidego batzuetako beste organo batzuekin, elikagaien kontratazioaren eta merkataritza-jardunbide desleialen arloan.
16. Produktuekin, merkatuekin edo sektoreekin zerikusia duten sektoreko, ekoizleen arloko eta lanbide arteko erakundeekin lankidetzan aritzea, beren eginkizunen esparruan.
17. Elikagaien katearen edozein fasetan produktuen laginak hartzea. Produktu horiei buruz egindako analisien emaitzak ikusita, nekazaritzako elikagaien edo osasunaren arloan aplikagarria den legeria ez dela betetzen hautematen bada, ahalik eta lasterren jakinaraziko die erakunde eskudunei.
18. Kontrol- eta ikuskapen-eginkizunak betetzean, lehiaren defentsari buruzko araudian edo nekazaritzako elikagaien merkataritzari buruzko araudian xedatutakoaren arabera ustezko arau-hausteen berri izanez gero, erakunde eskudunek igorriko dituzte jarduketak.

3. APLIKATU BEHARREKO ARAUDIA

- 3/1991 Legea, urtarrilaren 10ekoa, Lehia Desleialari buruzkoa.
- 15/2010 Legea, uztailaren 5ekoa, merkataritza-eragiketetan berankortasunaren aurka borrokatzeko neurriei buruzkoa.
- 1619/2012 Errege Dekretua, azaroaren 30ekoa, fakturazio-betebeharren erregelamendua.
- 12/2013 Legea, abuztuaren 2koa, elikadura katearen funtzionamendua hobetzeko neurriei buruzkoa.
- 319/2015 Errege Dekretua, apirilaren 24koa, behi-, ardi- eta ahuntz-esnearen eta -esnekien lehen erosleek eta ekoizleek egin beharreko nahitaezko aitortpeni buruzkoa.
- 39/2015 Legea, urriaren 1ekoa, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearena.
- 95/2019 Errege Dekretua, martxoaren 1ekoa, esnegintzaren sektoreko kontratazio-baldintzak ezartzen dituena eta sektoreko ekoizle-erakundeen eta lanbide arteko erakundeen aitortpena arautzen duena, eta esnegintzaren sektorean aplikatzeko zenbait errege-dekretu aldatzen dituena.
- 1028/2022 Errege Dekretua, abenduaren 20koa, elikagai-kontratuen erregistroa sortu eta abian jartzeari buruzkoa.
- 15/2007 Legea, uztailaren 3koa, Lehiaren Defentsari buruzkoa.
- 1/2012 Legea, otsailaren 2koa, Lehiaren Euskal Agintaritzari buruzkoa.
- 1/2023 Legea, martxoaren 16koa, Euskal Administrazio Publikoen zigortzeko ahalmenari buruzkoa.
- Estatuko eta autonomia-erkidegoko gainerako araudi aplikagarriak.

4. KONTROL PLANA

Euskal Autonomia Erkidegoan abuztuaren 2ko 12/2013 Legea betetzeko kontrol-jarduerak garatu eta gauzatzeko, Kontrol Plan hau onartu da, Euskal Autonomia Erkidegoko elikadura-kate osoko kontrol-sistema ofiziala deskribatzen duena, ekoizpen primariotik hasi eta azken kontsumitzailearentzako salmenta-puntuetaraino.

Kontrol-planak barne hartzen ditu egin beharreko egiaztapen- eta ikerketa-jarduerak hautatzeko erabili behar diren irizpideak.

Kontrol-plan honek urteko edukiak eta helburuak berrikusiko ditu.

5. KONTROL-PLANAREN HELBURUAK

Kontrol-plan honen xedea da kontrol-prozedurak modu bateratuan aplikatzeko irizpideak ezartzea, Elika-katearen Legean ezarritakoa betetzen dela ziurtatzeko.

Indarrean dagoen legerian oinarritutako kontrol-plan honek honako helburu hauek ditu:

1. Euskadiko elikagaien sektorearen eraginkortasuna eta lehiakortasuna handitzea, bai eta enpleguaren sorrera edo hobekuntza sustatzea ere, gizarte osoarentzat, landa-ingurunearentzat eta ekonomiarentzat duen garrantziagatik.
2. Elikadura katearen funtzionamendua eta egituraketa hobetzea, kate horretan esku hartzen duten erakundeen mesedetan, eta, aldi berean, balio erantsiaren banaketa iraunkorra bermatzea katea osatzen duten sektoreetan.
3. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak eta berrikuntza katean sartzen laguntzea, eta elikagaiak banatzeko kanal berriak garatzea.
4. Erakunde operadoreen arteko merkataritza-harremanetan oreka eta gardentasun handiagoa lortzea, elikadura katearen informaziorako eta trazabilitaterako sarbidea hobetuz, merkataritza-praktikak arautuz eta erakunde operadoreen artean merkataritza-jardunbide egokien kodeak sustatuz.
5. Ekoizpen-sektorea indartzea eta nekazaritzako elikagaien lanbide arteko erakundeen jarduerak sustatzea.
6. Nekazaritza-ekoizpenaren, industriaren eta elikagaien eraldaketaren lehiakortasuna, eraginkortasuna eta berrikuntza-gaitasuna hobetzea.

7. Banaketa-enpresei dagozkien zereginak garatzen laguntzea, lehiakortasunaren eta lehia-arauak errespetatzearen esparruan.
8. Kontsumitzaileen eskubideak bermatzen laguntzea, elikagaiei eta elikagaien kalitateari buruzko informazio osoa eta eraginkorra hobetzeko, hornidura-katearen funtzionamenduaren gardentasunari eta elikagai nahikoak eta kalitatezkoak eskuratzeko dagokienez.
9. Merkatu-batasuna bermatzea, elikadura katearen lehiakortasuna hobetzeko.
10. Elikadura-katean iraunkortasunaren kultura orokortzen laguntzea, enpresen gizarte-konpromisorako, lehiakortasuna handitzeko eta nekazaritzako elikagaien ekoizpenaren kalitatea hobetzen laguntzeko faktore gisa.

6. APLIKAZIO-EREMUA

Elikadura katearen funtzionamendua hobetzeko (12/2013 Legea) kontrol-plan hau Euskadin ezarrita dauden eta elikadura katean esku hartzen duten erakunde operadoreen artean sortzen diren merkataritza-harremanetan aplikatuko da, nekazaritzako edo elikagaigintzako produktuen ekoizpenetik hasita eta hauen banaketara arte.

Aplikagarria da, halaber, ontziratze, eraldatzeko edo gero merkaturatzeko pilotze prozesuetan elikatze-kateko erakunde operadoreen artean egiten diren harremanetan eta, nolana ere, animalia bizien erosketetan, pentsuetan eta animaliak elikatze erabiltzen diren lehengai eta osagai guztietan.

Kooperatibetako eta beste elkarte batzuetako bazkideek egiten dituzten produktu-emateei ez zaie aplikatuko, baldin eta, beren estatutuen arabera, produktua ematera behartuta badaude. Nahitaezkoa izango da 1.000 eurotik gorako transakzio komertzialak egiten dituzten erakunde operadoreen merkataritza-harremanetan idatziz formalizatutako kontratu bat izatea, salbu eta ordainketa eskura egiten denean dagokion faktura jaulkita.

Beheranzko enkantearen bidez baimendutako lonjetan edo establezimenduetan arrantza- eta akuikultura-sektoreko produktuak lehen aldiz saltzeko eragiketen kasuan, idatziz formalizatutako kontratu bat edukitzeko betebeharra betetzat joko da aldeek merkataritza-harreman horiek dokumentatzeko duten betebeharrarekin. Horretarako, dagokion faktura egingo dute, azaroaren 30eko 1619/2012 Errege Dekretuan ezarritako baldintzak betez, eta Europako araudian eta arrantza-produktuen lehen salmenta arautzen duen maiatzaren 29ko 418/2015 Errege Dekretuan aurreikusitako gainerako dokumentazioa beteko dute.

Elikadura katearen unibertsoari eta Kontrol Plan honen aplikazioari dagokionez, nekazaritza- eta elikagaigintza-produktuen ekoizpenean, eraldaketan eta banaketan esku hartzen duten erakunde operadoreek (garraio-jarduerak alde batera utzita) eta ostalaritza- eta jatetxe-

enpresek (10 milioi eurotik beherako fakturazio-bolumena badute) egiten dituzten jarduera guztiei aplikatuko zaie. Ostatu-zerbitzuen jardueretan 50 milioi eurotik beherako fakturazio-bolumena duten enpresak ere kanpoan geratuko dira.

7. KONTROL-PLANAREN EDUKIAK

Elikadura katearen funtzionamendua hobetzeko kontrol-planak (12/2013 Legea) hiru kontrol-programa ditu, eta urtero berrikusiko dira:

1. Zaintza Programa Orokorra
2. Zantzuen programa
3. Salaketak egiaztatzeko programa

Kontrolatu beharreko erakundeak hautatu eta identifikatu ondoren, ikuskapenak honela has daitezke:

1. Informazio-errekerimendua bidaltzea.
2. Zitazio bat bidaltzea (ikuskapena aurrez aurre egiteko). Behar bezala arrazoituta, aldez aurretik abisatu gabe ere egin ahal izango dira kontrolak, ikuskapenaren egunean zitazioa egiten delarik.

Errekerimenduan, kontrola egiteko beharrezkoa den informazioa bidaltzeko eskatuko zaio ikuskatuari. Zitazioan aldiz, aipatutako egunean egingo den ikuskapenean informazio hori izateko eskatuko zaio ikuskatuari.

Eskatutako informazioa jaso eta/edo ikuskapena egin ondoren, dokumentazioa aztertuko da.

Nolanahi ere, kontrola osatzeko behar diren informazio-eskakizun gehigarriak bidaliko dira.

Aurrez aurreko ikuskapenean, akta bat egingo da, tokian tokiko egiaztapen- eta ikerketa-jardueren emaitzak jasotzeko.

A.- Zaintza Programa Orokorra

Ofiziozko egiaztapen guztiak biltzen dituen Kontrol Plan honen babesean egindako kontrol ofizialak lan-prozedura normalizatuaren arabera egingo dira eta, beraz, erregulartasunez gauzatuko dira.

B.- Zantzuen programa

Kontrol Plan honen babesean egiten diren kontrol ofizialak *ad hoc* egingo dira, irregulartasunak, arau-haustek edo araudia ez betetzeak egon daitezkeela susmatzen denean.

Kontrol-plan hori garatuko da, elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzaren onespenerekin, agintaritza betearazle gisa, abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen ez-betetzeen arrazoizko zantzu jakin batzuen gainean duen ezagutzan oinarrituta.

C.- Salaketak egiaztatzeko programa

Elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzak abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen balizko ez-betetzei buruz jasotako jakinarazpen bat salaketa gisa hartzeko, funtsean eta oro har, irizpide hauek bete behar ditu:

1. Salatzailearen berriazko identifikazioa jaso behar du, hau da, salaketa jarri duen pertsonaren edo haren legezko ordezkariaren datuak. Ezin dira anonimoak izan.
2. Salatuaren berriazko identifikazioa jaso behar du, eta salatutako enpresari, erakundeari edo pertsonari buruzko informazioa eman behar du. Salatutako bat edo gehiago izan ditzake.
3. Argi eta zehatz azaltzea zer jarduera/ egoera/ inguruabarrak/ balizko ez-betetzeak/eta abar, salatzen ari dira, salatutako gertakarien beharrezko dokumentuekin batera (kontratuak, fakturak, albaranak, korrespondentzia, eta abar).
4. Jarduera horiek zein egunetan gertatu diren, egoerak, inguruabarrak, balizko ez-betetzeak eta abar.

Elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzak, EAEko agintaritza betearazlea den aldetik, beharrezko neurri guztiak hartuko ditu salatzaileen identitatea babesteko, bai eta salatzaileak haien interesetarako kaltegarritzat jotzen duen beste edozein informazio ere.

Salatzailearen nortasuna babestea administrazio-bidean zein auzibidean bermatuko da. Azken kasu horretan, elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzak, EAEko agintaritza betearazle gisa, haren izenean eta ordezkartzan jardungo du, beharrezkoa bada, eta betiere ordezkartza horrek defentsa-gabeziarik eragiten ez badu.

Lehenik eta behin, salatzaileak kontrakorik adierazten ez badu, salatzaileari jakinarazi behar zaio salaketa jaso duela, abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen 29.5 artikulua arabera, jaso eta zazpi eguneko epean. Bigarrenik, salaketak gomendio honen 3. puntuan aurreikusitako gutxieneko baldintzak betetzen dituen aztertzea.

Abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen 29.3 artikuluan aurreikusitakoaren arabera, eta salatzaileak kontrakorik adierazi ezean, salatzaileari jakinarazi behar zaio, erreklamazioa aurkeztu eta hilabeteko epean, zer ekintza egin behar diren erreklamazioa bideratzeko. Salatzaileak erantzun ala ez, hiru egoera sor daitezke:

KONTROL OFIZIALEKO PLANA ELIKADURA KATEAREN FUNTZIONAMENDUA HOBETZEKO (12/2013 LEGEA)

1. Zantzueta eramatea eta, beraz, salaketa ez da salaketatzat hartuko egitateak edo salatutako pertsonak behar bezala zehazten edo identifikatzen ez direnean edo administrazio eskudunak salaketa ikertzeko aukera ematen duen informazio eta dokumentaziorik ez duenean.
2. Salaketatzat hartzea, eta ikerketari bide ematea, salatzaileari jakinaraziz bere salaketatik eratorritako ikerketa hasi dela. Salatzaileari jakinarazi behar zaio abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen 29.5 artikuluan ezarritako eskubideei uko egiteko ahalmena duela.
3. Ez da salaketatzat hartuko eta artxibatua izango da salaketa oinarririk gabekotzat jotzen denean.

Nolanahi ere, informazio-aldi bat edo aurretiazko jarduketa batzuk jarriko dira, kasu zehatzaren inguruabarrak eta prozedura hastea komeni den ala ez jakiteko.

Aurretiazko jarduketan (Ikerketa) helburua izango da ahalik eta zehatzen zehaztea prozedura hastea eragin dezaketen egitateak, erantzuleak nor edo nor izan daitezkeen eta horien inguruabar garrantzitsuak.

Aurretiazko jarduketetatik ondorioztatzen bada zehapen-prozedura bat hasi behar dela, salatzaileari jakinarazi beharko zaio prozedura hasi dela, eta ez da beharrezkoa izango bestelako egitaterik jakinaraztea.

Interesduna izan nahi duen salatzaileak (salatzaile kualifikatua) berariaz eskatu beharko dio elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzari, EAEko agintaritzaren betearazlea den aldetik, eta kualifikazio-egoera egiaztatu beharko du, hau da, salatutako gertakariak uki ditzaketen interes legitimoen titularra dela. Elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzak, EAEko agintaritzaren betearazlea den aldetik, salatzailea interesduna den ebartziko du.

Salatzailea ez bada interesduna zehapen-prozeduran (kualifikaziorik gabeko salatzailea), abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen 29.5 artikuluan aurreikusitako eskubideak aurkeztutako salaketara mugatzen dira, ez zehapen-prozedurara, eta, beraz, ez litzaioke jakinarazi beharko azkenean hartutako ebazpenaren emaitza.

Zehapen-prozeduraren hasieraren jakinarazpenean sartuko da sekretupean gorde beharreko informazioa dela, abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen lehen xedapen gehigarriaren 9. zenbakian xedatutakoaren arabera.

Salatzaileari ahalik eta lasterren egin beharko zaizkio jakinarazpenak, jakinarazitako ekintza hartzen den egunetik zenbatzen hasita.

KONTROL OFIZIALEKO PLANA ELIKADURA KATEAREN FUNTZIONAMENDUA HOBETZEKO (12/2013 LEGEA)

Kontuan hartuko dira ikertutako arau-hausteen preskripzio-epeak eta zehapen-prozedura ebazteko gehieneko epea, sei hilabetekoa, Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 21. artikuluan xedatutakoaren arabera. Epe hori, salbuespenez eta 22. eta 23. artikuluetan xedatutakoaren arabera, beste sei hilabetez luzatu ahal izango da.

Honez gain, kontuan izan behar da nekazaritzako, abeltzaintzako, basogintzako eta arrantzako ekoizpen-sektoreetako pertsona fisikoak eta juridikoak ordezkatzeko dituzten elkarte eta erakundeek, nekazaritzako eta elikagaigintzako produktuak ekoitzi, eraldatu eta banatzeko jarduerak egiten dituztenek, salaketak jarri ahal izango dituztela, eta interesatuari datxezkion eskubideak baliatu ahal izango dituztela (salatzaile kualifikatua), elkarte edo erakunde ordezkatzailerak hala eskatu ondoren, eta Agintaritza Betearazleak berariaz aitortu beharko duela interesduna dela, eta bertan baloratu beharko direla salatutako egitateek uki ditzaketen interes ekonomikoak, ondarezkoak edo beste espezie batekoak; hau da, berariazko egintza bat behar da elkarte eta erakunde horien prozeduran pertsonatzeko eskaera ebazteko.

12/2013 Legea, Nafarroako Foru Aldundiarena, Abuztuaren 2an egin daiteke, urriaren 1eko 39/2015 Legean xedatutakoa kontuan hartuta, honela:

- a) Urriaren 1eko 39/2015 Legearen 14.2 artikuluan xedatutakoaren arabera, honako pertsona hauek behartuta daude administrazioarekin bitarteko elektronikoaren bidez harremanetan jartzera:
- Euskadiko Administrazio Orokorraren erregistro elektronikoaren bidez, elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzari zuzenduta. Erregistro elektroniko orokorra - Egoitza elektronikoa - Euskadi.eus
- b) Pertsona fisikoentzat, Urriaren 1eko, 39/2015 Legearen 14.1 eta 3 artikuluetan ezarritako baldintzetan:
- Euskadiko Administrazio Orokorraren erregistro elektronikoaren bidez, elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzari zuzenduta. Erregistro elektroniko orokorra - Egoitza elektronikoa - Euskadi.eus
 - Elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzari zuzendutako idazki baten bidez, urriaren 1eko 39/2015 Legearen 14. artikuluen 4. apartatuan ezarritako lekuetan.

Egindako ikerketen ondorioz, elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzak, EAEko agintaritza betearazlea den aldetik, uste badu ez dagoela arrazoi nahikorik aurkeztutako salaketa dela-eta administrazio-espeditente zehatzaile bat bideratzeko, artxibatutako arrazoi berri emango dio salatzaileari, erreklamazioa aurkeztu eta bederlatzi hilabeteko epean.

8. KONTROLAK EGITEKO IRIZPIDEAK

Sektore bakoitzetik kontrolatuko diren erakundeen kopuru jakin bat hautatuko da. Hautaketa hori, bai eta gauzatzeko maiztasuna ere, hainbat irizpide kontuan hartuta egingo da, hala nola sektoreak autonomia-erkidegoan ekoizpen-bolumen, garrantzi ekonomiko edo azalera handiena duten sektoreetan duen ordezkagarritasuna, eta urtero jakinaraziko zaio AICArri.

9. KONTROL-PLANA EGUNERATZEA

Kontrol-plan hau urtero eguneratuko da, eta eguneratze horrek edukiak, irizpideak, jardueraildoak, urteko helburuak eta egin beharreko ikuskapen-jarduerak berrikusiko ditu. Eguneratze hori Agintaritza Betearazleko zuzendaritza-organoaren ebazpen bidez onartuko da.

Urteko berrikuspena Agintaritza Betearazleko zuzendaritza-organoaren ebazpen bidez onartuko da, bai eta plana betearazi bitartean egin beharreko edozein gehitze edo aldaketa ere, eta horren beharra arrazoituta justifikatuko da.

Urteko Lan Plana garatuko da, eta, bertan, ikuskapen-jarduerak ezarriko dira. Jarduera horiek isilpekoak izango dira, eta ez dira argitaratuko.

10. IKUSKATZAILEEN JARDUTEKO ESKUMENAK

- 1.- Kontrol Plan honen esparruan egingo diren ikuskapen- eta kontrol-jarduerak elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzari atxikitako funtzionarioek egingo dituzte, betiere elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzako titularrak ikuskatzaile gisa behar bezala egiaztatuta; zuzendaritza hori Euskal Autonomia Erkidegoko Exekuzio Agintaritzaren zuzendaritza-organoa da.
- 2.- Ikuskatzaileak, beren eginkizunak betetzerakoan, agintaritzaren agentetzat hartuko dira, larderiitzen dituztenen, jarkitzen dituztenen edo haien aurka egitez, hitzez, zerbitzu-egintzetan edo horren ondorioz indarra erabiltzen dutenen administrazio- eta zigorerantzukizunaren ondorioetarako.
- 3.- Ikuskatzaileek kontrol-lanetan interes berezia duten adituei, teknikariei eta espezialistei lagundu ahal izango diete. Ez dira agintaritzaren agentetzat hartuko, ez eta agintaritzaren jardueratzat ere. Ikuskatzaileekiko laguntzara eta lankidetzara baino ez da mugatuko, haien aginduetara egingo baitute lan.
- 4.- Agintaritza judizialari ikuskapen-jarduerak egiteko baimena eskatu bazaio, ikuskatzaileek interesdunei aurkeztuko diete baimen hori.
- 5.- Ikuskaritza-eginkizuna betetzea bateraezina izango da edozein kargu, lanbide edo jarduera

KONTROL OFIZIALEKO PLANA ELIKADURA KATEAREN FUNTZIONAMENDUA HOBETZEKO (12/2013 LEGEA)

publiko edo pribaturekin, baldin eta bere betebeharrak zorrotz betetzea eragotzi edo kaltetu badezake edo bere inpartzialtasuna edo independentzia arriskuan jar badezake.

- 6.- Ikuskatzaileek, beren eginkizunak betetzean, beren eskubide eta betebeharren berri emango diete interesdunei, ikuskapen-jarduerak direla eta, beren betebeharrak errazago bete ditzaten. Era berean, jarduketan hasieran, eta interesdunak hala eskatuta, prozeduraren edozein unetan, jarduketan esanahiari, jarraitu beharreko prozedurari, haien eskubideei eta agintaritza betearazlearekiko bete beharreko betebeharrak eta betebeharrei buruzko instrukzioa egin beharko dio interesdunari.
- 7.- Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen 23. artikuluan aipatzen diren arrazoietako bat gertatzen bada, ikuskatzaileek ez dute jarduketetan esku hartuko, eta hierarkian gorago dagoen nagusiari jakinaraziko diote.
- 8.- Ikuskatzaileek isilpean gorde beharko dituzte egitateak eta isilpeko informazioa. Sekretu- edo isilpekotasun-eginbeharretako edozein urratzea administrazio-hutsegite larria izango da, hargatik eragotzi gabe, bere izaeratik, jokabidea delitu izatea, Euskal Funtzio Publikoari buruzko uztailaren 6ko 6/1989 Legean aurreikusitakoarekin bat etorritz.

11. IKUSKATZAILEEN AHALMENAK

- 1.- Egiaztatze-, kontrolatze- eta ikuskatze-jarduerak egin ahal izango dira, kasuen arabera, ikuskatuak egoitza soziala, bulegoa, bulegoa, biltegia edo industria duen lekuan; ustategia dagoen lekuan; agintaritza betearazlearen bulegoetan, edo abuztuaren 2ko 12/2013 Legea hausteko garrantzitsuak izan daitezkeen egitateei buruzko froga partzialen bat dagoen lekuan.
- 2.- Ikuskatzaileek, egiaztapen-, kontrol- eta ikuskapen-jarduerak egiteko, honako ahalmen hauek izango dituzte:
 - a) Kontrolpeko pertsona fisiko edo juridikoek erabiltzen duten edozein lokal, lursail, instalazio edo garraiobidetara sartzea.
 - b) Beren biltegien izakinak, lortutako produktuak, aplikatzen dituzten prozesuak eta erabilitako instalazioak, makineria eta ekipoak egiaztatzea.
 - c) Erakundearen jarduerari buruzko liburuak eta dokumentuak eskuratzea, horien euskarri materiala edozein dela ere, eta, bereziki, erosketen jatorria, salmenten xedea eta prezioak eta balioak egiaztatzen dituzten guztiak, bai eta liburu eta dokumentu horien kopiak edo laburpenak lortzea ere, edozein formatu eta euskarritan.
 - d) Apartatu honetako c) letran aipatutako liburuak edo dokumentuak gehienez bost egunez atxikitzea. Salbuespen gisa, jatorrizkoak entregatuko dira, horien kopia kautotua entregatu ezin denean.

KONTROL OFIZIALEKO PLANA
ELIKADURA KATEAREN FUNTZIONAMENDUA HOBETZEKO (12/2013
LEGEA)

- e) Erakundearen biltegiak, instalazioak, gordailuak, ekipoak, ibilgailuak, liburuak edo dokumentuak eta gainerako ondasunak zigilatzea, ikuskapenerako beharrezkoa den denboran eta neurrian.
 - f) Kontrolaren xede den pertsonaren zerbitzura dauden langileen edozein ordezkari edo kideri ikuskapenaren xedearekin eta xedearekin zerikusia duten jardueri, prozesuei, materialei edo dokumentuei buruz beharrezkotzat jotzen dituen azalpenak eskatzea, eta emandako erantzunak jasotzea.
 - g) Lehengaien, tarteko produktuen eta amaitutako produktuen laginak hartzea, horien osaera eta ezaugarriak zehazteko, bai eta sortutako azpiproduktuenak ere.
 - h) Egindako jarduerak, eskatutako eta lortutako informazioa eta egiaztatutako gertakariak jasotzen dituen akta egitea.
 - i) Kontrolaren xede den pertsonak abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen esparruan egindako kontratuak eskuratzea.
- 3.- a) eta e) idatz-zatietan deskribatutako ahalmenak gauzatzeko, aldez aurretik ukituaren berriazko baimena beharko da, edo, halakorik ezean, dagokion baimen judiziala.
- 4.- Prozeduraren edozein unetan, isilpekotzat jotzen diren datu edo dokumentuak isilpean gordetzeko agindu ahal izango da, ofizioz edo alderdi batek eskatuta, eta horiekin pieza banandua osatuko da.
- 5.- Ikuskatzaileek eskatu ahal izango dute egiazta daitezela parte-hartzaileen eta laguntzaileen nortasuna, izaera eta ahalmenak.
- 6.- Ikuskatzaileek beren jarduerak egin beharko dituzte, behartuaren lan-, enpresa- edo lanbide-jardueren ohiko garapena ahalik eta gutxien eragotzi gabe.
- 7.- Ikuskatzaileen iritziz, eman beharreko egintzak oinarritzeko behar diren datuak eta frogak lortzen direnean joko dira amaitutzat ikuskapen-jarduerak.

12. IKUSKAPEN-JARDUERAREN ONDORIOAK

- 1.- Ikuskapen-jarduera amaitu ondoren, ikuskatzaileek txosten bat egingo dute.
- 2.- Ikuskapen-jarduera amaitu ondoren, eta ikuskatzaileek egindako txostena ikusita, elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzak, EAEko agintaritzak betearazle gisa, honako hauek egin ahal izango ditu:
 - a) Espedientea artxibatzea.
 - b) Arduradunari eskatzea, adierazten zaion epean, araudia betetzeko neurriak har ditzala. Erantzuleari ohartaraztea, arau-hauste administratibo bat egin ez bada, baina bai ez- betetzeak edo irregulartasunak, zuzendu ditzan.

KONTROL OFIZIALEKO PLANA ELIKADURA KATEAREN FUNTZIONAMENDUA HOBETZEKO (12/2013 LEGEA)

- c) Abuztuaren 2ko 12/2013 Legea hausten den kasuetan, dagokion zehapen-prozedura hastea, hasiera-erabakiaren bidez, Euskal Administrazio Publikoen zigortzeko ahalmenari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legean xedatutakoarekin bat etorriz.

13. AURREIKUSITAKO ETA BURUTUTAKO JARDUEREN JARRAIPENA

Urtero txosten bat egingo da, honako hauek jasoko dituen:

- a) abuztuaren 2ko 12/2013 Legea betetzeko egindako jarduerak,
- b) jasotako salaketen eta lekualdatzeen kopurua eta aurreko urtean hasitako edo amaitutako ikerketen kopurua. Amaitutako ikerketa bakoitzari dagokionez, txostenak xedearen deskribapen laburra, ikerketaren emaitza eta, hala dagokionean, hartutako erabakia jasoko ditu, aipatutako legean ezarritako konfidentziasun-betekizunak betez.

14. KOMUNIKAZIOAK

Euskal Autonomia Erkidegoko Agintaritza Betearazleak, abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen 6. artikuluko 1. paragrafoan xedatutakoa aplikatuz (lege horren esparruan egiten diren jardueri dagokienez, elkarlanerako, lankidetzarako eta informaziorako betebeharra ezartzen du):

- Elikagaien Informazio eta Kontrolerako Agentziari urtero informazioa emango dio, hurrengo urtean kontrolatuko diren erakundeen kopuruarena. Informazio hori abenduan bidaliko da.
- Urtero jakinaraziko dio Elikagaien Informazio eta Kontrolerako Agentziari bere lurralde-eremuan egiten duen urteko txostena.
- Ikuskatze- eta kontrol-lanen ondorioz, edo aurkeztutako salaketen ondorioz, eta abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen 26. artikulua aplikatuz, espediente bat aztertzen hasi bada eta zehapen-ahalmena ez dagokiola ondorioztatzen badu, ofizio bat bidaliko dio Elikagaien Informazio eta Kontrolerako Agentziari, espedientearekin batera, formatu elektronikoan. Ofizio horretan, gauzatutako jarduketei buruzko dokumentazio guztia jasoko da, bai eta ez-betetzeari buruzko txostena ere.

Informazio guztia Elikagaien Informazio eta Kontrolerako Agentziara bidaliko da e-mailez, bnz-cadena.aica.ccaa@mapa.es helbidera.

15. ZEHATZEKO AHALA

Alderdi kontratugileek egoitza nagusiak Euskal Autonomia Erkidegoan dituztenean eta elikagai-kontratuak Euskal Autonomia Erkidegoaren lurralde-eremuari eragiten dionean, kontratuaren xede den elikagai edo elikagai gehienen trazabilitatea kontuan hartuta, Euskal Autonomia Erkidegoan abuztuaren 2ko 12/2013 Legea aplikatuz gauzatzen diren zehapen-prozeduren ebazpena elikagaien kalitatearen arloan eskumena duen zuzendaritzako titularrak egingo du, Euskal Autonomia Erkidegoko Exekuzio Agintaritzaren organo zuzendaria den aldetik.

Euskal Autonomia Erkidegoak Elikagaien Informazio eta Kontrolerako Agentziaren aldetik espediente bat jasotzen badu bere eskumenekoa delako, abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen 26. artikuluan xedatutakoaren arabera, espedientearen azterketa amaitzean, honako hau Agentziari jakinaraziko dio, dagokion zehapen-prozedura hasi den, zehapen-espedientea hasi duen operadorea eta manua adieraziz edo espedientea artxibatu den adieraziz. Informazio guztia e-mail bidez bidaliko da bnz-cadena.aica.ccaa@mapa.es helbidera.

Abuztuaren 2ko 12/2013 Legearen esparruan, zehatzeko ahala Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legean eta Euskal Administrazio Publikoen Zigorrezko Ahalmenari buruzko martxoaren 16ko 1/2023 Legean xedatutakoari egokituko zaio.